

5. Jsou tato tvrzení pro rok 1968 pravdivá?

V době vpádu vojsk zemí Varšavské smlouvy do Československa byl americkým prezidentem John Fitzgerald Kennedy.

ano ne

Na letních olympijských hrách v Mexiku dosáhla výrazného úspěchu Věra Čáslavská.

ano ne

Ve Spojených státech amerických bylo na vzestupu hnutí hippies.

ano ne

Kvůli okupaci Československa vojsky zemí Varšavské smlouvy musel ze své stranické funkce odstoupit Leonid Brežněv.

ano ne

Rumunsko se na vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa nepodílelo.

ano ne

Jurij Gagarin vzlétl jako první člověk do vesmíru.

ano ne

6. Historie za zdi muzea ukrytá ...

Muzea patří mezi tzv. paměťové instituce (dále např. archivy, knihovny), které uchovávají pro budoucí generace předměty z minulosti. Mezi těmito „svědky dob minulých“ můžeme najít např. předměty každodenního života.

Na fotografii vidíte magnetofon Uran, vyráběný mezi roky 1966 až 1969 v liberecké Tesle. Přístroj si získal širokou popularitu především mezi mládeží. Byl vyráběn z plastu, a proto byl snadno přenosný. Z tohoto důvodu jej používali také redaktoři rozhlasu či příslušníci StB.

Otázky:

- 1) V šedesátých letech 20. století se stala jedním z prostředků vzdoru tehdejší mladé generace po celém světě moderní populární hudba. Znáte některé tehdejší celosvětově známé hudební skupiny / zpěváky?
- 2) V Československu let šedesátých, v době politického tání, ovlivňovala domácí hudební scénu západní populární hudba. Znáte některé tehdejší české populární hudební skupiny / zpěváky?
- 3) Z jakého důvodu mohla být hudba (bigbít, rock atd.) a její příznivci „trnem v oku“ tehdejšímu československému režimu?
- 4) Byla hudba vyjádřením určitých postojů či názorů pouze v šedesátých letech 20. století?
- 5) Co pro vás osobně znamená hudba?
- 6) Vymyslete co nejvýstižnější název pro současný novinový článek věnující se problematice vztahu mládeže a hudby v šedesátých letech 20. století.

Obaly magnetofonových desek tehdy populárních zpěvaček

VZPOURA MLADÉ GENERACE

PRACOVNÍ LIST PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

1. Minulost v obrazech

A) Fotografie zachycuje studentské nepokoje roku 1968 ve Francii.

Zodpovězte následující otázky:

- 1) Proti čemu francouzská veřejnost v roce 1968 protestovala?
- 2) Proč mají někteří lidé na obrázku ochranné brýle a roušky?
- 3) Popište, jak tyto protesty vypadaly. Proti čemu se nejvíce demonstruje v Evropě dnes?
- 4) Kde jinde ve světě docházelo v roce 1968 k protestům? Co bylo jejich příčinou?

B) Snímek zachycuje protesty československé veřejnosti proti okupaci země vojsky Varšavské smlouvy, ke které došlo 21. srpna 1968.

Zodpovězte následující otázky:

- 1) Co bylo příčinou vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa?
- 2) Jaká byla reakce československé veřejnosti?
- 3) Jaké jsou hlavní rozdíly mezi protesty na fotografiích A a B?
- 4) Proč byl později vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa označován za „bratrskou pomoc“?

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Dotkni se 20. století!“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

www.dvacatestoleti.eu

evropský
sociální
fond ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NÁRODNÍ
MUZEUM

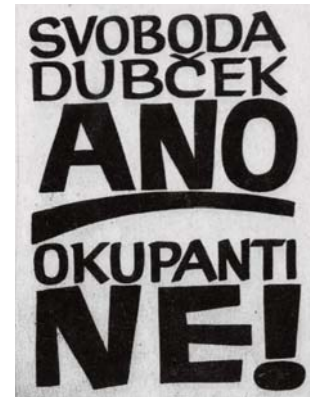
200 dotkni se!
století!

2. Práce s textem

Úryvek č. 1:

Ve Spojených státech amerických byl vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa přijat negativně. Americký prezident Lyndon Johnson se k němu vyjádřil již 21. srpna 1968:

„Tragické zprávy z Československa šokují svět. Sovětský svaz a jeho spojenci upadli do bezbranné země, aby udusili obrození lidské svobody. Je smutné, když je v komunistické mysli považován náznak svobody za zásadní nebezpečí pro bezpečnost sovětského systému. Výmluvy nabídnuté Sovětským svazem jsou zjevně nepřirozené. Československá vláda nepožádala své spojence, aby intervenovali do jejich vnitřních záležitostí. Žádná vnější agrese Československo neohrožovala. Jednání zemí Varšavské smlouvy je kategorické porušení Charty OSN.“

Úryvek č. 2:

Po násilném ukončení pražského jara vojsky států Varšavské smlouvy se do vládních pozic v Československu postupně dostávali lidé, kteří se stavěli proti reformnímu hnutí a se srpnovým zásahem cizích vojsk souhlasili. V roce 1970 přijal Ústřední výbor KSC dokument s názvem Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti, jenž reformní proces pražského jara tvrdě odsoudil a potvrdil opětovné podřízení Československa Sovětskému svazu:

„Tato obecná charakteristika krizového vývoje ve straně a společnosti v ČSSR potvrzuje, že rozvratný proces, rozpoutaný pravicovými a protisocialistickými silami, zachvátil všechny oblasti veřejného a politického života — ekonomiku, ideologii i zahraniční politiku. V srpnu 1968 vznikla v Československu vyhrcoená kontrarevoluční situace a naše země se dostala na pokraj občanské války. Na pořad dne vypustala se vši ostrostí otázka ‚Kdo s koho!‘. Buď kontrarevoluce, opírající se o podporu mezinárodní reakce, dovrší své zhoubné dílo, nebo se socialistickým silám podaří kontrarevoluci odrazit a uhájit věc socialismu.“

se o podporu mezinárodní reakce, dovrší své zhoubné dílo, nebo se socialistickým silám podaří kontrarevoluci odrazit a uhájit věc socialismu.“

Otázky k textům:

- 1) Srovnajte oba texty. Jaké odlišné interpretace pražského jara v nich najdete?
- 2) Bylo Československo v roce 1968 na pokraji občanské války, jak se uvádí v druhém textu?
- 3) Proč americký prezident Johnson nazval pražské jaro „obrozením lidské svobody“, zatímco dokument Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti ho považoval za „rozvratný proces“?
- 4) Druhý text označuje reformní proces v Československu za „kontrarevoluci, opírající se o podporu mezinárodní reakce“. Lze s tímto tvrzením souhlasit? Zasahovaly nějakým způsobem západní státy (např. USA) do reformního procesu v Československu?

Plakátky reagující na okupaci Československa vojsky zemí Varšavské smlouvy.

3. Do následujícího textu doplňte níže uvedené výrazy:

Rok 1968 je v československých dějinách spojován především s Reformní komunisté v čele s usilovali o vytvoření „socialismu s lidskou tváří“. Jejich snaha ovšem narazila na odmítavý postoj Sovětského svazu. Vyjednávání mezi Prahou a Moskvou nepřinesla žádné výsledky, proto se sovětský vůdce rozhodl pro násilné řešení a 21. srpna vojska pěti zemí obsadila Československo. „Neuklidný“ rok však nepostihl pouze východní blok. Již v lednu začala ve Vietnamu, při níž severovietnamské síly zaskočily americké jednotky a donutily je k částečnému ústupu. Přestože se Spojeným státům americkým brzy podařilo situaci stabilizovat, odpor americké veřejnosti proti válce v této asijské zemi nadále sílil. Také v Paříži proběhly v květnu velké studentské nepokoje, které nakonec dovedly zemi až ke Společným jmenovatelem protestů ve Spojených státech i Francii byla do značné míry vzpoura mladé generace proti starému světu.

pražské jaro

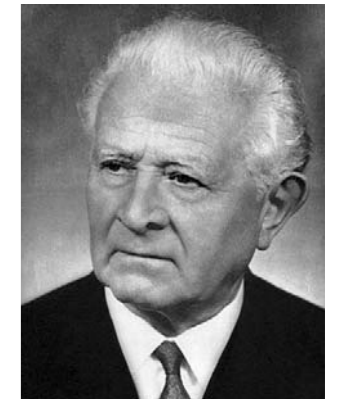
Varšavská smlouva

Alexander Dubček

generální stávka

ofenziva Tet

Leonid Brežněv

4. Události roku 1968

V roce 1968 došlo k celé řadě významných událostí. Spojte následující události se zeměmi, ke kterým se vztahují:

- Manifest „Dva tisíce slov“
- Zavraždění Martina Luthera Kinga, vůdce afroamerického hnutí za lidská práva, a Roberta F. Kennedyho, kandidáta na amerického prezidenta
- XIX. letní olympijské hry
- Obsazení pařížské Sorbonny radikálními studenty
- Prezidentství Charles de Gaulla
- Protesty studentů berlínské Freie Universität proti válce ve Vietnamu
- Nástupcem Antonína Novotného v prezidentském úřadu se stal Ludvík Svoboda

- Mexiko
- Československo
- Francie (Paříž)
- USA
- Československo
- západní Německo
- Francie

